

Mamchur, V. & Studinska, G. (2024) The paradox of innovative development of Ukraine. Socio-Economic Problems and the State (electronic journal), Vol. 30, no. 1, pp. 65-74. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2024/24mvairu.pdf>

ПАРАДОКС ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Володимир МАМЧУР

Галина СТУДІНСЬКА

Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
вул. Героїв Оборони, 10, м. Київ, 03127

e-mail: mamchur111@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1300-3633>

e-mail: studinska.galyna.iae@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4713-4957>

Анотація: Метою дослідження є аналіз результатів сучасного інноваційного розвитку України в оцінці світових рейтингів, співставлення отриманих результатів із задекларованими цілями та визначення ступені їх відповідності. Встановлено, що вкрай важливим завданням уряду в контексті інноваційного розвитку держави є цілеспрямоване регулювання секторальної структури національної економіки, де частка первинного сектора, до якого належить сільське, лісове господарство, рибальство та видобуток корисних копалин, не має перевищувати середньосвітовий рівень цього показника через існування зворотної залежності ВВП на душу населення від нього. Визначено, що розбудова інноваційної моделі розвитку аграрної сфери в умовах національної системи стійкості може розпочатися тільки після оновлення влади та антикорупційної реформи, що є пререквізитом до наступних кроків - щодо здійснення реалізації низки реформ, які забезпечать сприятливі умови залучення інвестицій та розвитку бізнесу. Обґрунтовано, що тенденції, які склалися в українській економіці щодо частки витрат на виконання наукових досліджень і розробок у ВВП є досить загрозливими, їх збереження сприяє подальшому занепаду української науки. Зроблено висновок, що парадокс інноваційного розвитку України полягає у нестійкості позиції нашої країни на шляху інноваційного розвитку та невідповідності результатів цього розвитку задекларованим рішенням, спадкоємності державних рішень, а також у відсутності механізмів управління, персональної відповідальності за їх здійснення, інколи програм щодо реалізації, і, як наслідок, у відсутності очікуваних результатів. виправлення більшості помилок в межах зазначеного парадоксу знаходиться цілком в компетенції органів державної влади та місцевого самоврядування. Перехід на інноваційну модель розвитку має ґрунтуватися на селективно-пріоритетному принципі визначення конкретних інновацій в умовах забезпечення державної підтримки науки, її концентрації на ключових напрямках наукових досліджень.

Ключові слова: інноваційний розвиток, секторальна структура, Global Innovation Index, European Innovation Scoreboard, Fostering Effective Energy Transition, The Global Talent Competitiveness Index, конкурентоспроможність.

Article history:

Received: March, 2024

1st Revision: April, 2024

Accepted: May, 2024

JEL classification:

E61
H52
H56
O16
O31
O33
O38

UDC:

338.439 : 330.341.1

DOI:

<https://doi.org/10.33108/sepd.2024.01.065>

Мамчур В., Студінська Г. Парадокс інноваційного розвитку України. Соціально-економічні проблеми і держава. 2024. Вип. 1 (30). С. 65-74. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2024/24mvairu.pdf>

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.

1. Постановка проблеми.

Аналіз поточного стану інноваційної діяльності, що був здійснений урядом для розробки стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності України на період до 2030 року продемонстрував значне відставання нашої країни від європейських країн. Зокрема, частка валової доданої вартості високо- та середньотехнологічних секторів у загальному обсязі валової доданої вартості переробної промисловості України менша у 1,5-2 рази, валовий внутрішній продукт на душу населення менший від 8,5 до 36 разів [8]. Бажання країни сформувавши високорозвинуту соціально орієнтовану економіку, що базується на знаннях та інноваціях, було законодавчо сформульовано ще за п'ять років до цієї стратегії у Стратегії сталого розвитку «Україна-2020». Разом з тим, позиція нашої країни у світових рейтингах інноваційного розвитку залишається нестійкою. Зокрема, у Європейському табло інновацій ЄІТ (European Innovation Scoreboard) позиція України у 2023 р. погіршилась в порівнянні тільки з 2022 роком на 0,7 пункти [15]. Незмінно низькою - 64 позицією України залишається в 2023 році за Індексом ефективності переходу до сталого розвитку [16]. У 2022 році Україна погіршила свій рейтинг та посіла 57 позицію (у 2021 році посідала 49 позицію) і в рейтингу Глобального Інноваційного Індексу (із 132 країн), а також посіла 34 місце серед 39 економік Європи [17]. Парадокс інноваційного розвитку України полягає у нестійкості позиції нашої країни на шляху інноваційного розвитку та невідповідності результатів цього розвитку задекларованим рішенням. Важливим залишається розуміння причин виникнення такого парадоксу для подальшого їх усунення.

2. Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Інноваційний шлях розвитку економіки приваблює широке коло науковців до його дослідження. Багато уваги приділяється теоретичним та методологічним аспектам інноваційного розвитку. Зокрема, сутність та зміст основних понять, що складають термінологічний апарат управління інноваційним розвитком підприємства досліджує Сидорчук І. [6]. Соколова О. аналізує аналітичний інноваційний профіль України [7]. Цікавим залишається інтерес науковців до галузевого аспекту інновацій. Так, Телетов О. С. досліджує інноваційний розвиток закладів вищої освіти [11]; Федорак В. І. аналізує тенденції інноваційного розвитку підприємств легкої промисловості [12]; Мамчур В. А., Студінська Г. Я. досліджують інноваційний шлях розвитку аграрної сфери [4; 9; 10].

Актуальним залишається дослідження проблем на шляху інноваційного розвитку України. Це питання постійно знаходиться у зоні уваги Федулової Л. І [13]; Бліщук К. М., & Третяк Г. С. [2]; Радчук Т. М. [5]. Інноваційний розвиток в умовах глобалізації досліджує Людвік І. І. [3]. Абсолютна більшість науковців підкреслюють, що інноваційний розвиток є єдиним шляхом для відродження України, серед них і Шовкалюк В., Чайка Д., які зауважують, що в Україні існують майже всі види інститутів інноваційного розвитку аналогічні західним, але перехід до інноваційної економіки йде вкрай повільно, що вказує на необхідність впровадження «культури інновацій» у підприємців [14].

Не залишається поза увагою науковців дослідження інноваційного розвитку України у її повоєнній відбудові, зокрема Біла І. С., Посна В. С., Шевченко О. О. звертаються саме до цього аспекту [1].

Інноваційний шлях розвитку визнаний ефективним більшістю країн світу, саме тому приділяється так багато уваги дослідженню його складових. Варто згадати щорічний рейтинг Global Innovation Index 2023, що складає World Intellectual Property Organization [17]; дослідження інновацій в Європі - European Innovation Scoreboard

2023 [16]; Fostering Effective Energy Transition [15]; The Global Talent Competitiveness Index 2023 [18].

3. Постановка завдання.

Метою дослідження є аналіз результатів сучасного інноваційного розвитку України в оцінці світових рейтингів, співставлення отриманих результатів із задекларованими цілями та визначення ступені їх відповідності.

4. Виклад основного матеріалу.

Інноваційний шлях розвитку світової економіки в цілому та національної економіки нашої країни, зокрема, в умовах глобалізації, в контексті необхідності вирішення соціально-економічних та екологічних проблем розглядається науковцями та урядами світу як єдиний шлях до успіху [14]. Зростання чисельності населення, підвищення споживчих потреб, вимог до якості продуктів харчування та збереження навколишнього природного середовища можливе виключно в умовах стійкого розвитку, що вимагає впровадження переліку технічних, технологічних, організаційних, інституційних, маркетингових рішень щодо виробничого процесу, зміни споживчої поведінки, що в сучасних умовах для більшості країн світу залишається інновацією. Конкурентоспроможність України на світовому ринку прямопропорційно залежить від стратегії інноваційного розвитку та функціонування високотехнологічних підприємств. Інноваційно орієнтоване спрямування стане можливим завдяки: системним змінам в методах державного регулювання розвитку сфер економіки та освіти; прискореному темпу розвитку техніки; формуванню інноваційної культури та нових наукових інститутів. Отже, найкращим рішенням подолання технологічного розриву та підвищення рівня національної конкурентоспроможності є впровадження інноваційної моделі високотехнологічного розвитку держави [3].

Розбудова конкурентоспроможного, соціально і стратегічно орієнтованого сільського господарства стає можливою також лише за умови його переходу на інноваційний шлях розвитку. Сільське господарство для України є дуже важливою й перспективною галуззю, тому його розвиток у напрямі стійкої позитивної динаміки забезпечення продовольчими ресурсами населення країни і виходу вітчизняної аграрної продукції на зовнішні ринки потребує визначення пріоритетних орієнтирів та ефективності наукового забезпечення інноваційної діяльності в цій галузі, відповідно до яких здійснюватиметься державна політика забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. Ці орієнтири мають враховувати необхідність реалізації базових програмних документів соціально-економічного розвитку країни, світові тенденції аграрної галузі та системи її науково-технічного забезпечення. Разом з тим, вкрай важливим є цілеспрямоване регулювання секторальної структури національної економіки, де частка первинного сектора, до якого належить сільське господарство, не має перевищувати середньосвітовий рівень цього показника через існування зворотної залежності ВВП на душу населення від нього. Секторальна структура світового господарства представлена наступним співвідношенням: первинний сектор – 5,9%, другий сектор – 30,5%, третій сектор – 63,6%. Частка первинного сектора у національному господарстві України в 2015 році складала 13,3%, а в 2017 році – вже 15%, та має тенденцію до подальшого збільшення (в 2020 році майже 20%), отже рівень ВВП на душу населення приречений бути нижчим за середньосвітовий [9, с.96]. Застосування інновацій в аграрній сфері має за мету не тільки підвищити ефективність аграрного виробництва, суттєво покращити соціально-економічні умови життя у сільській місцевості, а й вплинути на зміни секторальної

структури національної економіки, що забезпечить прискоренні темпи економічного зростання країни за рахунок досягнення вищого рівня доданої вартості, що створюється у другому, третьому та четвертому секторах економіки [9, с.97].

Відповідно 16-тому звіту Всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO), що оприлюднила результати складання Індексу щодо рейтингу 132 економік світу «Global innovation index 2023», не дивлячись на розпал російсько-української війни у 2023 році відбулося незначне покращення позиції України, що посіла 55 місце (оцінка 32,8) та 34 місце серед 39 економік Європи. Найвищими рейтинговими оцінками були: Знання та технологічні результати Knowledge and technology outputs (45), Бізнесовий досвід Business sophistication (48), Творчі результати Creative outputs (37) та Людський капітал і дослідження capital and research (47). Найнижчими стали наступні оцінки: Інституційне середовище Institutions Human (100), Ринковий досвід Market sophistication (104). Динаміка позицій України за відповідними показниками за 2 роки представлена на рис.1.

Рис. 1. Динаміка зміни позиції України у рейтингу Global innovation index 2021-2023 рр.

Джерело: складено за [17]

Навіть позиція за показником Infrastructure (77) в умовах війни не була критичною [17]. Незначним досягненням для України є її потрапляння у TOP-3 країн (разом з Індією та В'єтнамом) з доходом нижче середнього. Дані діаграми, що на рис. 1 демонструють слабкі позиції країни у світовому рейтингу Global innovation index 2023, мають стати предметом детального розгляду причин такого результату та розробки низки заходів щодо поліпшення ситуації. Особливо це стосується двох показників: ринковий досвід (104), інституційне середовище (100), останній з яких знаходиться цілком в компетенції органів державної влади.

Невтішними є результати аналітичного профілю нашої країни в контексті світового рейтингу The Global Talent Competitiveness Index 2023, результати якого наведені на рис.2.

Потенціал покращення позицій України знаходиться між поточними оцінками за певними показниками (червона лінія) та середніми показниками в групі країн із доходом нижче середнього, що зображено сірим кольором. Загальне місце України у цьому рейтингу – 64. Аналіз профілю показав слабкі місця, які вимагають пильної уваги уряду для покращення індексу конкурентоспроможності талантів України на світовому

ринку, адже утримання та залучення талантів в країну забезпечує розробку інновацій, які мають забезпечити стрімкий розвиток країни в повоєнний період.

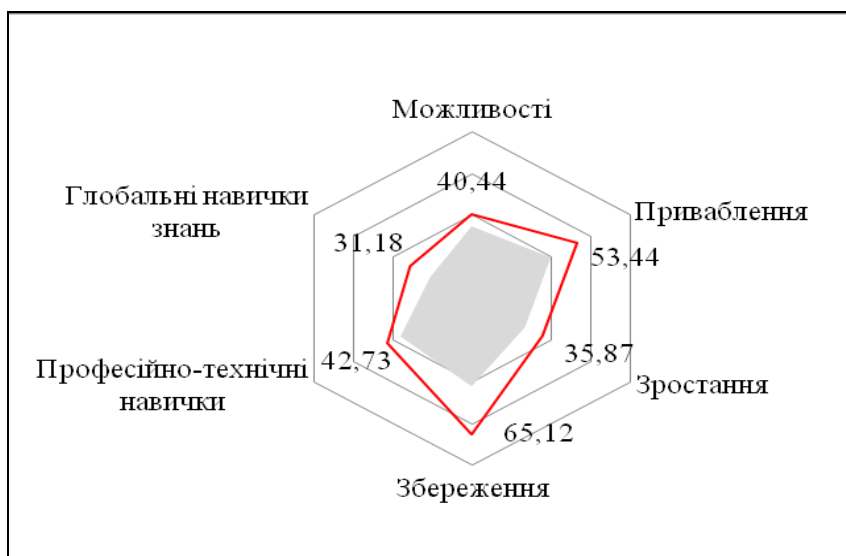

Рис. 2. Аналітичний профіль України у світовому рейтингу The Global Talent Competitiveness Index 2023

Джерело: складено за [18]

Напрями, що потребують особливої уваги з боку уряду, виділені в табл. 1:

Таблиця 1 Слабкі позиції України в рейтингу The Global Talent Competitiveness Index 2023

Група та підгрупа показників	Місце	Група та підгрупа показників	Місце
Можливості (Enable)	75	Приваблення (Attract)	57
Політична стабільність	122	Соціальна мобільність	102
Внутрішній кредит приватному сектору	105	Зростання (Grow)	68
Верховенство права	108	Навчання впродовж життя	116
Регуляторне поле	106	Розвиток співробітників	106
Професійний менеджмент	97	Делегування повноважень	106
Корупція	95	Професійно-технічне навчання	85
Ефективність уряду	94	Збереження (Retain)	50
Кластерний розвиток	94	Збереження талантів	118
Нормативна якість	86	Глобальні навички знань	50
Ступінь домінування на ринку	86	Експорт високої вартості	80

Джерело: складено авторами за [18]

З даних табл. 1 видно, що місце нашої країни за показниками у рейтингу в лівому стовпчику характеризують результати органів державної влади та місцевого самоврядування, отже корегування вказаних оцінок знаходиться цілком в їх компетенції. Перша частина показники правої колонки табл. 2 характеризують наявність проблем в бізнесі та суспільстві. Друга частина показників цієї колонки, на наш погляд, знаходиться у спільній компетенції держави та приватного бізнесу, що говорить про необхідність об'єднання їх зусиль.

Розбудова інноваційної моделі розвитку аграрної сфери в умовах національної системи стійкості може розпочатися тільки після оновлення влади та антикорупційної реформи, що є пререквізитом до наступних кроків - щодо здійснення реалізації низки реформ, які забезпечать сприятливі умови залучення інвестицій та розвитку бізнесу. Застосування переліку інновацій - технічних, технологічних, організаційних, інституційних, маркетингових забезпечать підвищення продуктивності праці та якості

аграрної продукції, збережуть та, навіть, покращать якість ґрунту, знизять загальні витрати, збільшать експортний потенціал аграріїв та підвищать загальну економічну ефективність праці у сільському господарстві; суттєво покращать соціально-економічні умови проживання в сільській місцевості, що вирішить демографічну проблему урбанізації України та зроблять працю аграрія престижною [4].

Враховуючи мету України стати членом Європейського Союзу, важливим моментом є узгодження кожного кроку державної політики з вимогами стійкого розвитку її економіки. Відправним моментом ефективності Програми сталого розвитку АПК в Україні є комплексний підхід до вирішення проблем підвищення конкурентоспроможності українського аграрного виробництва та нівелювання значних диспропорцій соціально-економічного розвитку сільських територій. Ці задачі є двома сторонами однієї проблеми, через ігнорування якої можна не тільки втратити велику кількість малих та середніх українських сіл, а й опинитися перед фактом продовольчої небезпеки, що загрожує і національній безпеці України [10].

Повертаючись до питання інноваційного розвитку країни, незрозумілим залишається питання рівня фінансування науки в Україні. Частка витрат на виконання наукових досліджень і розробок у ВВП, починаючи з 2015 року має чітку тенденцію до зниження, що видно з рис. 3:

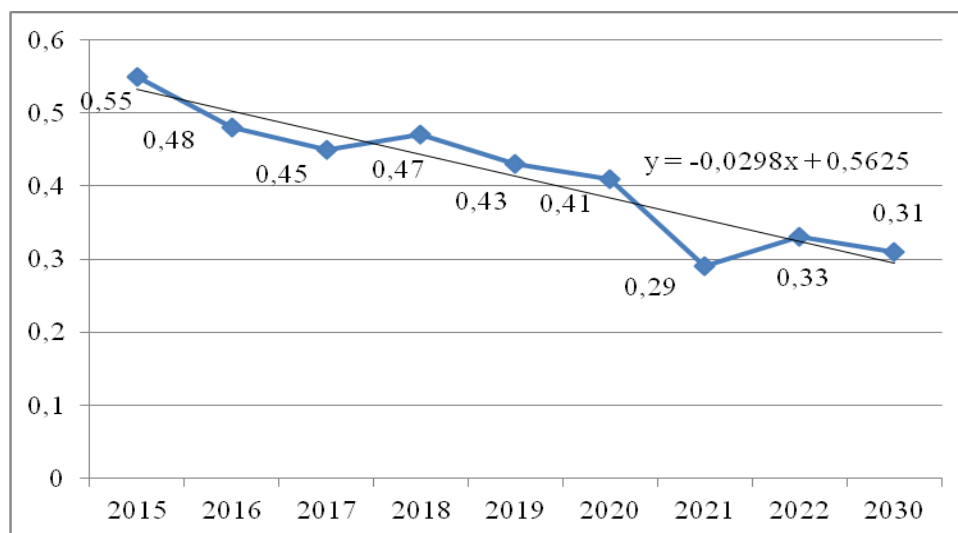

Рис. 3. Динаміка частки витрат на виконання наукових досліджень і розробок у ВВП, %

Джерело: складено авторами за [19]

Тенденції, що склалися в українській економіці щодо частки витрат на виконання наукових досліджень і розробок у ВВП є досить загрозливими. Збереження таких тенденцій сприяє подальшому занепаду української науки.

Наукоємність ВВП для України, це, перш за все, розвиток прикладної науки, яка дозволить здійснити технологічну модернізацію промисловості власними силами. Російсько-українська війна продемонструвала всьому світові український науковий та виробничий таланти через створення нових видів високо технологічної військової зброї. В Україні існує потужна наукова ІТ школа, що багато років поспіль готує талановитих та конкурентоздатних спеціалістів у відповідну галузь, отже цей напрям розвитку необхідно підтримати та посилити. Українські винаходи відомі по всьому світу, але не отримують впровадження на національному ринку через брак інвестицій, отже потребує створення відповідних інституційних умов.

Протягом 2013-2018 років в Україні схвалено майже 40 стратегічних документів галузевого рівня, що стосуються розвитку інновацій в тій чи іншій сфері [8].

Необхідність інноваційного розвитку економіки України визнана урядом та задекларована у відповідних державних документах. Разом з тим, впровадження стратегії інноваційного розвитку гальмується через відсутність спадкоємності прийняття державницьких рішень та персональної відповідальності за їх здійснення, через брак фінансування та механізмів впровадження цих рішень.

5. Висновки та перспективи подальших досліджень в даному напрямку.

Парадокс інноваційного розвитку національної економіки України спричинений відсутністю спадкоємності прийняття державницьких рішень, персональної відповідальності за їх здійснення, механізмів їх впровадження, і, як наслідок, у відсутності очікуваних результатів. Виправлення більшості помилок в межах зазначеного парадоксу знаходиться цілком в компетенції органів державної влади та місцевого самоврядування. Перехід на інноваційну модель розвитку має ґрунтуватися на селективно-пріоритетному принципі визначення конкретних інновацій в умовах забезпечення державної підтримки науки, її концентрації на ключових напрямках наукових досліджень. Реалізація інноваційної моделі аграрної сфери може розпочатися тільки після «оновлення влади та антикорупційної реформи», що передбачено Концепцією сталого розвитку та що є пререквізитом до наступних кроків щодо здійснення реформ.

Подальші дослідження в цьому напрямку будуть стосуватися інноваційного розвитку аграрної сфери України через деталізацію складових двовекторної моделі.

Author details (in English)

THE PARADOX OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF UKRAINE

Volodymyr MAMCHUR

National Scientific Center «Institute of Agrarian Economy»
St. Heroiv Oborony, 10, Kyiv, 03127

e-mail: mamchur111@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1300-3633>

Galyna STUDINSKA

e-mail: studinska.galyna.iae@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4713-4957>

Abstract. *The purpose of the study is to analyze the results of modern innovative development of Ukraine in the context of world ratings, to compare the obtained results with the declared goals and to determine the degree of their compliance. It has been established that an extremely important task of the government in the context of innovative development of the state is purposeful regulation of the sectoral structure of the national economy, where the share of the primary sector, which includes agriculture, forestry, fishing and mining, should not exceed the world average level of this indicator due to the existence of inverse dependence GDP per capita from it. It was determined that the development of an innovative model of the development of the agrarian sector in the conditions of the national stability system can begin only after the renewal of the government and anti-corruption reform, which is a prerequisite for the next steps - regarding the implementation of a number of reforms that will ensure favorable conditions for attracting investments and business development. It is substantiated that the trends that have developed in the Ukrainian economy regarding the share of expenses for the implementation of scientific research and development in the GDP are quite threatening; their preservation contributes to the further decline of Ukrainian science. It was concluded that the paradox of the innovative development of Ukraine lies in the instability of the position of our country on the path of innovative development and the inconsistency of the results of this development with the declared solutions, as well as in the absence of management mechanisms, continuity of state decisions, personal responsibility for their implementation, deadlines, sometimes programs for implementation, and, as a result, in the absence of expected results. The correction of most errors within the limits of the mentioned paradox is entirely within the competence of state authorities and local governments. The transition to an innovative model of development should be based on the selective-priority principle of determining specific innovations in the conditions of ensuring state support for science, its concentration on key areas of scientific research.*

Key words: *innovative development, sectoral structure, competitiveness, Global Innovation Index, European Innovation Scoreboard, Fostering Effective Energy Transition, The Global Talent Competitiveness Index.*

Appendix A. Supplementary material

Supplementary data associated with this article can be found, in the online version, at <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2024/24mvairu.pdf>

Funding

The authors received no direct funding for this research.

Citation information

Mamchur, V. & Studinska, G. (2024) The paradox of innovative development of Ukraine. Socio-Economic Problems and the State (electronic journal), Vol. 30, no. 1, pp. 65-74. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2024/24mvairu.pdf>

Використана література:

1. Біла І. С., Посна В. С., Шевченко О. О. Інноваційний розвиток як чинник повоєнної відбудови економіки України. *Наукові записки НаУКМА. Економічні науки*, 2023. 8(1), 10–16. DOI: <https://doi.org/10.18523/2519-4739.2023.8.1.10-16>
2. Бліщук К. М., Третяк Г. С. Інноваційний розвиток національної економіки України: проблеми та перспективи. *Ефективність державного управління*, 2019 р. - (60). DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.60.2019.186763>
3. Людвік І. І. Інноваційний розвиток України в умовах глобалізації економічного простору. *Держава і регіони. Серія: Економіка та підприємництво*, 2022 р., № 2 (125). – С. 36-41. DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2022-2-6>
4. Мамчур В. А., Студінська Г. Я. Інноваційний розвиток аграрної сфери в умовах сталої економіки. *Економіка та суспільство*, 2023. № 56. URL: <http://surl.li/nywwb>
5. Радчук Т. М. Проблеми та перспективи інноваційного розвитку економіки України. *Право та державне управління*, 2020. № 3. С. 222-228. DOI: <https://doi.org/10.32840/pdu.2020.3.33>
6. Сидорчук І. Сутність та зміст основних понять, що складають термінологічний апарат управління інноваційним розвитком підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*, 2023. № 1. С. 139–144. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-314-1-20>
7. Соколова О. Аналітичне вимірювання інноваційного профілю України. *Науковий журнал «Економіка і регіон»*. Полтава: ПНТУ, 2022. Т. 2(85). С. 67-73. DOI: [https://doi.org/10.26906/EiR.2022.2\(85\).2634](https://doi.org/10.26906/EiR.2022.2(85).2634).
8. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року. Розпорядження КМУ від 10 липня 2019 р. № 526-р
9. Студінська Г. Я. (2023). Вплив інновацій аграрної сфери на зміну секторальної структури національної економіки. *Формування ринкових відносин в Україні*. Вип. 10 (269). С. 91-98. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10403189>
10. Студінський В. А., Студінська Г. Я. Імплементация інноваційних підходів ЄС до регуляторної політики щодо розвитку аграрного виробництва та сільських територій. *Економічний вісник університету*. 2023. Вип.58. С.91-98. DOI: <https://doi.org/10.31470/2306-546X-2023-58-91-98>
11. Телеть О. С. Забезпечення інноваційного розвитку в закладах вищої освіти. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*, № 3. 2019. С. 66-74. DOI: [10.21272/1817-9215.2019.3-9](https://doi.org/10.21272/1817-9215.2019.3-9)
12. Федорак В. І. Сучасні тенденції інноваційного розвитку підприємств легкої промисловості в умовах глобалізації. *Вчені записки Університету «КРОК»*, 2019. 2 (54), С. 231–236. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2019-53-231-236>

13. Федулова Л. І. Інноваційний розвиток України: проблеми та парадокси. *Економічний вісник університету*, 2020. № 44. С. 42-50. DOI: <https://doi.org/10.31470/2306-546X-2020-44-42-49>
14. Шовкалюк В., Чайка Д. Інноваційний розвиток – єдиний шлях до відродження України. *Світ*. 2015. № 9–10 URL: <http://goo.gl/6bTUWP> <https://svit.kpi.ua>
15. European Innovation Scoreboard 2023 Country profile Ukraine. URL: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/statistics/performance-indicators/european-innovationscoreboard_en
16. Fostering Effective Energy Transition. 2023 World Economic Forum. URL: <https://www.weforum.org/publications/fostering-effective-energy-transition-2023/>
17. Global Innovation Index 2023. World Intellectual Property Organization. URL: https://www.wipo.int/global_innovation_index/en/2023/
18. The Global Talent Competitiveness Index 2023. URL: www.insead.edu
19. Наукова та науково-технічна діяльність в Україні у 2022 році: науково-аналітична доповідь / Т. В. Писаренко, Т. К. Куранда та ін. – К.: УкрІНТЕІ, 2023. – 94 с.

References

1. Bila, I. S., Posna, V. S., & Shevchenko, O. O. (2023) Innovatsiynyy rozvytok yak chynnyk povoyennoyi vidbudovy ekonomiky Ukrayiny [Innovative development as a factor in the post-war reconstruction of the economy of Ukraine]. *Naukovi zapysky NaUKMA. Ekonomichni nauky*. 8(1), p.10–16. DOI: <https://doi.org/10.18523/2519-4739.2023.8.1.10-16>
2. Blishchuk K. M., & Tretyak H. S. (2019) Innovatsiynyy rozvytok national'noyi ekonomiky Ukrayiny: problemy ta perspektyvy [Innovative development of the national economy of Ukraine: problems and prospects]. *Efektivnist' derzhavnoho upravlinnya*. - (60). DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.60.2019.186763>
3. Lyudvik I. I. (2022) Innovatsiynyy rozvytok Ukrayiny v umovakh hlobalizatsiyi ekonomichnoho prostoru [Innovative development of Ukraine in the conditions of globalization of the economic space.]. *Derzhava i rehiony. Seriya: Ekonomika ta pidpryyemnytstvo*. Vol. 2 (125). p. 36-41. DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2022-2-6>
4. Mamchur V. A., Studins'ka H. YA. (2023) Innovatsiynyy rozvytok ahrarynoyi sfery v umovakh staloyi ekonomiky [Innovative development of the agricultural sector in the conditions of a sustainable economy]. *Ekonomika ta suspil'stvo*. Vol. 56. URL: <http://surl.li/nywwb>
5. Radchuk T. M. (2020). Problemy ta perspektyvy innovatsiynoho rozvytku ekonomiky Ukrayiny [Problems and prospects of innovative development of the economy of Ukraine. Law and public administration]. *Pravo ta derzhavne upravlinnya*. Vol. 3. P. 222-228. DOI: <https://doi.org/10.32840/pdu.2020.3.33>
6. Sydoruk I. (2023). Sutnist' ta zmist osnovnykh ponyat', shcho skladayut' terminolohichnyy aparat upravlinnya innovatsiynym rozvytkom pidpryyemstva. *Visnyk Khmel'nyts'koho national'noho universytetu*. Vol. 1. p. 139–144. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-314-1-20>
7. Sokolova O. (2022). Analychne vymiryuvannya innovatsiynoho profilyu Ukrayiny [Analytical measurement of the innovative profile of Ukraine]. *Naukovyy zhurnal «Ekonomika i rehion»*. Vol. 2(85). P. 67-73. DOI: [https://doi.org/10.26906/EiR.2022.2\(85\).2634](https://doi.org/10.26906/EiR.2022.2(85).2634)
8. Stratehiya rozvytku sfery innovatsiynoyi diyalnosti na period do 2030 roku. *Rozporyadzhennya KMU vid 10 lypnya 2019 r. № 526-r*

9. Studinska H. YA. (2023). Vplyv innovatsiy ahrarnoyi sfery na zminu sektoral'noyi struktury national'noyi ekonomiky [Impact of innovations in the agrarian sphere on changes in the sectoral structure of the national economy]. *Formuvannya rynkovykh vidnosyn v Ukrayini*. Vol. 10(269). P. 91-98. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10403189>
10. Studinsky V. A., Studinska H. YA. (2023). Implementatsiya innovatsiynykh pidkhodiv YES do rehulyatornoyi polityky shchodo rozvytku ahrarnoho vyrobnytstva ta sil'skykh terytoriy [Implementation of innovative EU approaches to regulatory policy regarding the development of agricultural production and rural areas]. *Ekonomichnyy visnyk universytetu*. Vol. 58. p. 91-98. DOI: <https://doi.org/10.31470/2306-546X-2023-58-91-98>
11. Tyelyetv O. S. (2019). Zabezpechennya innovatsiynoho rozvytku v zakladakh vyshchoyi osvity [Ensuring innovative development in institutions of higher education.]. *Visnyk SumDU. Seriya «Ekonomika»*, Vol. 3 2019, p. 66-74. DOI: [10.21272/1817-9215.2019.3-9](https://doi.org/10.21272/1817-9215.2019.3-9)
12. Fedorak V. I. (2019). Suchasni tendentsiyi innovatsiynoho rozvytku pidpryyemstv lehkoyi promyslovosti v umovakh hlobalizatsiyi [Modern trends in the innovative development of light industry enterprises in the conditions of globalization]. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»*. 2 (54), p. 231–236. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2019-53-231-236>
13. Fedulova L. I. (2020). Innovatsiynyy rozvytok Ukrayiny: problemy ta paradoksy [Innovative development of Ukraine: problems and paradoxes]. *Ekonomichnyy visnyk universytetu*, 2020. Vol. 44. p. 42-50. DOI: <https://doi.org/10.31470/2306-546X-2020-44-42-49>
14. Shovkalyuk V., Chayka D. (2015). Innovatsiynyy rozvytok – yedynyy shlyakh do vidrodzhennya Ukrayiny [Innovative development is the only way to the revival of Ukraine]. *Svit*. Vol. 9-10 URL: <http://goo.gl/6bTUWP> <https://svit.kpi.ua>
15. European Innovation Scoreboard 2023 Country profile Ukraine. URL: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/statistics/performance-indicators/european-innovationscoreboard_en
16. Fostering Effective Energy Transition. 2023 World Economic Forum. URL: <https://www.weforum.org/publications/fostering-effective-energy-transition-2023/>
17. Global Innovation Index 2023. World Intellectual Property Organization. URL: https://www.wipo.int/global_innovation_index/en/2023/
18. The Global Talent Competitiveness Index 2023. URL: www.insead.edu
19. Naukova ta naukovo-tekhnichna diyal'nist' v Ukrayini u 2022 rotsi: naukovo-analitychna dopovid' [Scientific and scientific and technical activity in Ukraine in 2022: scientific and analytical report] / T. V. Pysarenko, T. K. Kuranda ta in. K.: UkrINTEI, 2023. 94 p.

© 2024 Socio-Economic Problems and the State. All rights reserved.

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following terms:

Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made.

You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.

No additional restrictions

You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Socio-Economic Problems and the State (ISSN: 2223-3822) is published by Academy of Social Management (ASM) and Ternopil Ivan Puluj National Technical University (TNTU), Ukraine, Europe.

Publishing with SEPS ensures:

- Immediate, universal access to your article on publication
- High visibility and discoverability via the SEPS website
- Rapid publication
- Guaranteed legacy preservation of your article
- Discounts and waivers for authors in developing regions

Submit your manuscript to a SEPS journal at <http://sepd.tntu.edu.ua>

